

לאכול כזית אחר ממנו למחר, או שחישב קודם לאכול כזית למחר ואחר כך חישב באותה עבודה לאכול כזית בחוץ, או שחשב לאכול כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר, או כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ – הרי הקרבן פסול, ואין בו חיוב כרת באכילתו.

[בבא זו באה להשמיענו שגם באופן שבאותה עבודה עירב את שתי המחשבות חולק רבי יהודה לקמן וסובר שרק בהקדמת מחשבת המקום למחשבת הזמן יצא מידי פיגול.]

ולדעת אילפא בגמרא, אף בבא זו עוסקת בשתי עבודות ועיקר מה שנכפלה הוא בשביל להשמיענו את הסיפא שמחשבות בשני חצאי זיתים מצטרפות].

אמר רבי יהודה [בא לחלוק על תנא קמא, ולומר שלא בכל אופן מוציאה מחשבת פסול מידי פיגול, אלא] זה הכלל: כל שמחשבת הזמן, חוץ לזמנו, קדמה למחשבת המקום, חוץ למקומו, אין מחשבת חוץ למקומו המאוחרת מוציאה מידי מחשבת חוץ לזמנו שקדמה לה, אלא הרי זה פגול, וחייבין עליו כרת.

אבל, ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן, הרי הקרבן פסול ואין בו כרת, כיון שכבר נפסל קודם שחישב את מחשבת הזמן, ואין עבודות הדם מכאן והלאה נעשות כהרצאת קרבן כשר.

וחכמים אומרים כתנא קמא, זה וזה, בין קדמה מחשבת המקום ובין קדמה מחשבת הזמן, פסול ואין בו כרת.⁽¹⁶⁾

מה שאמרנו לעיל ששתי מחשבות בשני חצאי זיתים מצטרפות זו עם זו לפסול את הקרבן, היינו רק אם בשתייהן חישב מחשבת אכילה או בשתייהן מחשבת הקטרה, אבל אם חשב לאכול כחצי זית ולהקטיר

או ששחט במחשבת חוץ לזמנו ואחר כך וקבל והלך וזרק בשתיקה ללא מחשבת פסול אחרת,

או ששחט וקבל והלך וזרק, וכולם היו במחשבת חוץ לזמנו –

זהו שמקריב המתיר כמצוותו, שלא היתה בו שום מחשבת פסול מלבד מחשבת חוץ לזמנו.

כיצד לא קרב המתיר כמצוותו?

שחט במחשבת חוץ למקומו שהיא מחשבת פסול ולא מחשבת פיגול, ואחר כך קבל או והלך או וזרק במחשבת פיגול של חוץ לזמנו,

או ששחט במחשבת חוץ לזמנו ואחר כך קבל או והלך או וזרק במחשבת חוץ למקומו,

או ששחט וקבל והלך וזרק ובאחד מהם חשב חוץ למקומו וביתר העבודות חישב חוץ לזמנו⁽¹⁵⁾.

וכן הפסח והחטאת ששחטן במחשבה שלא לשמן שזו מחשבת פסול כיון שנפסלים הם בכך, ואחר כך וקבל או והלך או וזרק במחשבת חוץ לזמנו, או ששחט במחשבת חוץ לזמנו ואחר כך קבל או והלך או וזרק שלא לשמן, או ששחט וקבל והלך וזרק דמן ובאחד מהם חשב שלא לשמן וביתר חשב חוץ לזמנו – זהו שלא קרב המתיר כמצוותו. שהרי נתערבה בו מחשבה אחרת מעבר למחשבת הפיגול. ושאר קרבנות שחישב בהן שלא לשמן, אינם מוציאים מידי פיגול, כי אין זו מחשבת פסול, משום שהם כשרים אף שלא לשמן, שאין מחשבת שלא לשמן פוסלת אלא בפסח ובחטאת בלבד.

וכן המחשב באחת מארבע עבודות אלו לאכול כזית מבשר הזבח בחוץ, ובאותה עבודה חישב גם

לאכול חוץ לזמנו, ולכאורה זהו הביאור אף במשנתנו האומרת "או ששחט וקבל והלך וזרק במחשבת חוץ למקומו".

16. התוס' במנחות [יב א] הקשו, הרי חכמים היינו תנא קמא, ומה באו להוסיף? ותירצו, שבאו לסתום הדברים כתנא קמא. ובקרבן אורה כתב, שחכמים באו לומר לרבי יהודה שאמר זה הכלל בין בעבודה אחת ובין בשתי עבודות אם קדמה מחשבת הזמן הרי זה פיגול, ואמרו לו חכמים, לא רק בעבודה אחת אנו סוברים שיש כאן עירוב מחשבות, אלא אפילו בשתי עבודות גם כן אין תופסים את הלשון הראשון אלא יש כאן עירוב מחשבות ואין הקרבן פיגול.

"לא יחשב" שאין לוקין עליו הוא, שלאו של "לא יחשב" האיסור בו הוא המחשבה, ולכן נחשב לאו שאין בו מעשה, אבל לאו זה של "לא תזבח כל דבר רע", האיסור בו הוא על מעשה הזבחה במחשבת פיגול ולכן נחשב לאו שיש בו מעשה.

15. כתב הקרבן אורה, במשנה במנחות [יב א] לגבי פיגול בקומץ המנחה נאמר שאחד מן האופנים שלא קרב המתיר כמצוותו הוא "קמץ ונתן בכלי", והול'ך, והקטיר במחשבת חוץ למקומו". ומבאר שם רש"י, שהכוונה היא שבאחת מכל אלו העבודות חשב לאכול חוץ למקומו וביתר העבודות חשב